

**Veselības ministrijas plānotie pasākumi 2015.gada – Onkoloģiskās modrības
gada ietvaros**

<i>Pasākums</i>		<i>Atbildīgās/ iesaistītās institūcijas</i>	<i>Norises laiks</i>
1. Onkoloģisko slimību profilakse, sabiedrības izglītošana un informēšana par onkoloģisko slimību riskiem un to samazināšanas iespējām			
1.1.	Organizēt informatīvās kampaņas par valsts apmaksātu vēža savlaicīgas atklāšanas programmu, lai vērstu iedzīvotāju uzmanību un atgādinātu par nepieciešamību veikt profilaktiskās pārbaudes, kas tiek apmaksātas no valsts budžeta līdzekļiem un ir svarīgas savlaicīgai onkoloģisko saslimšanu atklāšanai:		
	"Pārbaudi veselību - valsts maksā!	NVD	V
	"Ārstējies nepārmaksājot!	NVD	VI
	popularizēt vietni www.rindaspiearsta.lv	NVD	II -III
1.2.	Izstrādāt informatīvos materiālus:		
	par onkoloģisko slimību profilaksi (Kā pasargāt sevi no kolorektālā jeb zarnu vēža? Kā pasargāt sevi no krūts vēža? Kā pasargāt sevi no dzemdes kakla vēža?);	SPKC, NVD	IV
	par valsts apmaksātu veselības aprūpi, tai skaitā par "zaļā koridora" realizācijas mehānismu onkoloģijas pacientiem;	NVD	III - IV
	par paliatīvās aprūpes pieejamību un nodrošināšanu (pieejams NVD mājaslapā);	NVD, PAA, BPAB	IX-X
	par ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni (infografika/relīze);	NVD	II
	par biežu solāriju apmeklējumu saistību ar onkoloģisko slimību attīstības risku.	SPKC, VI	VIII
1.3.	Papildus informēt sabiedrību tematiskajās noteiktu onkoloģisko slimību dienās.	SPKC, profesionālās asociācijas, pacientu organizācijas	I-XII
1.4.	Veikt grozījumus normatīvajos aktos, kas noteiks stingrākas prasības solāriju pakalpojumu sniegšanai, un informēt sabiedrību par izmaiņām.	VM (SVD)	XII
1.5.	Organizēt informēšanas kampaņas par dzīvesveida ietekmi uz onkoloģisko slimību attīstību (bērnu pakļaušana pasīvajai smēķēšanai, alkohola lietošanas problēmas bērnu un pusaudžu vidū, fizisko aktivitāšu nozīme veselības saglabāšanā, piemērotākie fizisko aktivitāšu veidi dažādām iedzīvotāju grupām)	SPKC	V - XI
2. Vēža savlaicīgas atklāšanas programmas jeb valsts organizētā vēža skrīninga norises organizācijas uzlabošana			
2.1.	Veikt sistēmiskas izmaiņas valsts organizētā vēža skrīninga organizācijā, ņemot vērā dzemdes kakla vēža un kolorektālā vēža skrīningu norises izvērtēšanas darba grupu ziņojumus:		
	izvērtēt iespēju nodrošināt skrīninga efektivitātes un ārstēšanas procesa loģistikas organizatoriski metodisko vadību;	NVD, RAKUS	III - XII
	veikt aprēķinus par nepieciešamo finanšu līdzekļu apjomu, kolorektālā vēža skrīninga testu nomaiņas izmaksām;	NVD	IV-V

	izvērtēt dzemdes kakla vēža citoloģisko izmeklējumu efektivitāti pēc 2015.gadā ieviestās dzemdes kakla uztriepju citoloģiskās izmeklēšanas rezultātu interpretācijas pēc Bethesda sistēmas;	NVD	XII
	izvērtēt dzemdes kakla vēža citoloģisko izmeklējumu kvalitātes uzlabošanas iespējas, nosakot kritērijus pakalpojuma veikšanai.	NVD, prof. asociācijas	XI- XII
2.2.	Izveidot darba grupu krūts vēža skrīninga norises izvērtēšanai.	SPKC	IV
2.3.	Uzlabot onkoloģisko slimību savlaicīgu diagnostiku:		
	pārskatīt pieaugušo veselības profilaktiskās pārbaudes saturu, kas ietvertu precizētus agrīnu onkoloģisko saslimšanu diagnostikas elementus (tai skaitā onkoloģiskās modrības testu);	VM (PVAN) NVD, prof. asoc.	VIII-IX
	organizēt diskusiju par to kā primārajā aprūpē uzlabot profilaktisko veselības pārbaudi un valsts organizētā vēža skrīninga izmeklējumu veikšanu, kā arī par iespējām palielināt ģimenes ārstu institūcijas iesaisti valsts organizētā vēža skrīninga īstenošanā;	VM (PVAN) NVD, LĢĀA, LLĢĀA	IX
	pārskatīt ģimenes ārstu darbības kvalitātes kritēriju robežvērtības valsts organizētā vēža skrīninga datu uzraudzībā;	VM (PVAN) NVD, prof. asoc.	VIII-IX
	izvērtēt iespēju dzemdes kakla citoloģijas izmeklējumu veikt primārās aprūpes līmenī, iesaistot ģimenes ārsta praksēs vecmātes.	VM (PVAN), NVD, prof. asoc.	X
2.4.	Organizēt diskusiju par profilaktisko veselības pārbaudi, tajā skaitā vēža savlaicīgas atklāšanas jeb skrīninga programmā paredzēto pārbaudi, sasaisti ar brīvprātīgās veselības apdrošināšanas polisēm, kuras valsts un pašvaldību iestādes iegādājas saviem darbiniekiem;	VM, NVD	V
2.5.	Veikt pētījumu „Bērnu imunizācijas rādītāju pārraudzības un vakcinācijas kavējošo iemeslu apzināšana”, kas ietver vecāku un ģimenes ārstu aptauju arī par divpadsmitgadīgo meiteņu vakcināciju pret cilvēka papilomas vīrusa infekciju;	SPKC	I- XII
2.6.	Vēža diagnosticēšanas programmas izvērtējuma jautājumu diskusija ES Vecāko ārstu, medmāsu sanāksmē LV prezidentūras ietvaros	VM	7.-9. IV
3. Pacientu plūsmu organizēšana			
3.1.	Uzlabot pašreizējo "zaļā koridora" principa īstenošanu vēža skrīninga programmās atrastās patoloģijas tālākai diagnostikai un ārstēšanai (diskusija).	NVD,VI, ārstniecības iestādes, prof. asoc.	II
3.2.	Sniegt nepieciešamo atbalstu Pasaules Bankas ekspertiem onkoloģijas jomas veselības tīklu attīstības vadlīniju projekta izvērtēšanā projektā „Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro jomu ietvaros”.	NVD, VM, SPKC	IV-XII

4. Paliatīvā aprūpe			
4.1.	Organizēt diskusiju par starpinstitūciju sadarbības uzlabošanu paliatīvo pacientu aprūpē (paliatīvās aprūpes speciālisti, ģimenes ārsti, sociālie dienesti).	VM, NVD, LĢĀA, LLĢĀA, PAA, BPAB LM, pašvaldības	IV-V
4.2.	Izvērtēt optimālākos veidus, kā nodrošināt pacientiem nepieciešamo medikamentu pieejamību pēc izrakstīšanās no paliatīvās aprūpes nodaļas līdz vizītei pie ģimenes ārsta.	VM (FD), NVD	IX-X
5. Ārstēšana un rehabilitācija			
5.1.	Paplašināt kompensējamo zāļu sarakstu, tai skaitā uzlabot inovatīvu medikamentu pieejamību, izmantojot gan resursu efektīvākas izlietošanas iespējas, gan veicinot lētāku zāļu pieejamību.	VM (FD), NVD	VII- XII
5.2.	Izvērtēt iespējas ieviest mērķterapijas zāļu iegādes izdevumu kompensāciju, kas balstās uz specifisko diagnostisko testu izmantošanu pirms ārstēšanas uzsākšana un to apmaksu.	VM (FD), NVD	VII- XII
5.3.	Izvērtēt iespējas parenterālās ķīmijterapijas līdzekļus apmaksāt ārstniecības iestādēm no ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu iegādes izdevumu kompensācijas kārtības līdzekļiem ar mērķi racionalizēt līdzekļu izlietojumu, kā arī izvērtēt iespējas ieviest citostatisko līdzekļu pagatavošanu kā ārpakalpojumu, ko nodrošinātu aptiekas, ar mērķi ieviest praksē personalizētās medicīnas principus.	VM (FD), NVD	VII- XII
5.4.	Paredzēt līdzekļus un finansēt rekonstruktīvo ķirurģiju kā kopēju ķirurģiskā ārstniecības procesa sastāvdaļu galvas, sejas, kakla un krūts ļaundabīgo audzēju ārstēšanā.	VM, NVD	V
5.5.	Pārskatīt apmaksas principus īpaši sarežģītām ķirurģiskām operācijām onkoloģijas pacientiem.	VM, NVD	IX-X
5.6.	Sagatavot priekšlikumus medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamības uzlabošanai onkoloģiskiem pacientiem.	VM, NVD	III- VII

Saīsinājumi:

VM – Veselības ministrija;

NVD – Nacionālais veselības dienests;

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs;

VI - Veselības inspekcija;

PAA – Paliatīvās aprūpes asociācija;

BPAB – Bērnu paliatīvās aprūpes biedrība;

RAKUS – Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca;

PVAN – Primārās veselības aprūpes nodaļa;

LĢĀA- Latvijas Ģimenes ārstu asociācija;

LLĢĀA – Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācija;

FD – Farmācijas departaments.